

ממעין השיירה

במשנת רבוה"ק מאיז'בצא וראדזין זלה"ה

העלון נתנדב לע"ר רבותינו הקדושים
ולזכות יהושע בן חוה לאה ומשפחתו

פרשת
בלק

עלון
מס' 95

מתוך ספר בית יעקב הכולל פרשת בלק

מתוך השיעור בספרי רבותינו זי"ע
על ידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אהבת השי"ת לישראל וגודל מעלתם נתגלה ע"י ברכות בלעם דווקא, במה שרצה להתדמות לישראל במעשי עבודה, ומזה נתברר אז מה בינו לביןם ועוצם דביקותם באלוקים חיים

וירא בלק בן צפור. זה שאמר הכתוב אשמעה מה ידבר האל ה' כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו (תהלים פ"ה ט'). הנה הנביא בנבואתו רצה להשיג במה עוסק הקב"ה בינו לבין עצמו, והשיג כי גם אז אינו עוסק רק לטובת ישראל, וכמו שמבואר במי השלוח (חלק א') על פסוק זה. דהנה הנביא בעת שהושפע עליו נבואה מהשי"ת לטובת ישראל, מזה אין ראיה כי השי"ת עוסק בינו לבין עצמו גם כן לטובת ישראל, כי יוכל להיות שעל ידי תפלת ישראל ישופע על הנביא נבואה הזאת, מאחר שהנביא רצה בטובת ישראל, אבל מפרשה הזאת מאחר שבלעם הרשע רצה לקללם והרבה פעל בזה, ועל כל אלה כמה ברכות הוכרח לברכם אף נגד רצונו, מזה ראיה כי אין הקב"ה עוסק אלא בטובת ישראל.

[והחילוק בין ישראל לאוה"ע הוא שישראל מוסרים עצמם אל השי"ת באמת] אבל באומות עולם אינו נמצא זה הכח להמליך את השי"ת באמת, כי אף שנראה כי מוסרים עצמם, כגון בלעם שאמר 'הדבר אשר ישים אלהים בפי אתו אדבר', ומכל מקום לא ביקש רק שיבא אליו הנבואה ואז אולי יוכל להפך דעת השי"ת ... וכדאיתא בזה"ק (בלק צ"ט א') תברך לההיא דרגא ותילוט לפתילה. כי קב"ה אור ואורייתא שמן וישראל נקראים פתילה (תקוני זהר תקונא כ"א), והוא סבר כי יברך לה' וממילא יוכל לנתק האור מהפתילה, כמו דאיתא בזה"ק (בלק קצ"ט א') אקרה כה אנגיד ואמשיך לההוא דרגא, וכמבואר שם (רי"א א') אעקר להאי כה, כי כה רומז על כריתת הברית שכרת השי"ת עם אבותינו 'כה יהיה זרעך' (לך לך ט"ו ה'), וגם רומז על כ"ה אתוון דיחודא (תק"ז תקונא חמישאה בסופו) מה שישראל נאחדים עם השי"ת, כי דימה שיוכל לבטל הכריתת ברית שכרת הקב"ה עם אבותינו, וכמו שתחלה כרת השי"ת ברית עם נח ואח"כ כאשר בא אברהם כרת עמו ברית, כי כריתת הברית שהיה עם נח לא היה רק בדרך ארץ לא בדברי תורה, ולכן דימה כי כריתת הברית עם ישראל יבטל ויכרית עמו הברית, והוא לא הבין כי כריתת הברית עם אברהם היה לעולמי עד כי היה בדברי תורה, והוא שנכרת עמו ברית כי לעולם יהיה לב ישראל אחוז בהשי"ת ואין יוכל לבטל זאת. והנה הראה לו השי"ת כאן כי אינו עושה שום דבר בשלמות, ואף כי מקבל עליו עול מלכות שמים אין זה רק לרמאות, כדי להשיג כח מה' ואח"כ יעשה מה שלבו חפץ, וכדאיתא במנחות (ק"א') דקרו ליה אלהא דאלהא, והוא כי זאת יודעים בטח כי צריך להמליך תחלה את השי"ת, אך שידמו כי אח"כ יש להם גם כן איזה כח פעולה, וכן שרי האומות למעלה קוראים אותו כן. ובלעם אחר שראה את הנסים מיציאת מצרים, והוא היה אז בעצה להרע לישראל (סוטה י"א א'), ומאז שנגאלו בער בו חמתו, ואח"כ כאשר ראה כי עלה בידו לקלל את מואב, סבר בדעתו כי הוא ירא ה' וה' עושה כרצונו, אך מעצמו ירא להתחיל בקללה כי ראה כי הם חביבים להשי"ת מאחר שגבר כחם על סיחון, ולכן צפה וחכה שיבאו אליו מאיזה אומה למען יהיה לו פתחון פה איך להתחיל בקללה, ולכן נאמר בפסוק התשיעי מהתחלת הסדרה: ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן צור מלך מואב שלח אלי, ובכל מקום נמצא בפסוק התשיעי כוונה עמוקה. וכמבואר על זה במי השלוח (חלק א' בלק). וזה שאמר לו ואך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה. שלא ידמה כי יטה מרצון השי"ת. ומזה ראיה כי אין הקב"ה עוסק רק לטובת ישראל.

וזה דאיתא בגמרא (ב"ב י"ד ב') משה כתב ספרו ופרשת בלעם, כי זה ראיה על כל התורה שלא היה בה שום אתערותא מצד משה רבינו עליו השלום על כל הבטחת הטובות רק מה' לבדו, כי אף במקום שרצו להטות רצון השי"ת לא יכלו. ובאמת כי כן נשאר קבוע בלב ישראל מאבותיהם, וזה עיקר כריתת הברית כי לב ישראל יהיה תמיד דבוק בהשי"ת. וכמו שלעתיד יהיה הבחינה בין ישראל לאומות העולם במצות סוכה (עבודה זרה ג' א'), וכמבואר במי השלוח (חלק א' אמור) כי מצות סוכה היינו לישב בדירת ארעי, והוא שיבטל האדם את דעתו נגד דעת השי"ת וכל רצונותיו יבטל, וזה אינו רק בכח ישראל, ולכן האומות יבעטו, וישראל יסכימו גם לצאת מן הסוכה מאחר שזה רצון השי"ת.

ברכות בלעם הם רצון השי"ת מעצמו בלא שום התעוררות ישראל, ומזה מוכח חיבתם אצל השי"ת בעצם.

וירא בלק בן צפור. זה שאמר הכתוב אשמעה מה ידבר האל ה' כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו (תהלים פ"ה ט'). הנה הנביא בנבואתו רצה להשיג במה עוסק הקב"ה בינו לבין עצמו, והשיג כי גם אז אינו עוסק רק לטובת ישראל, וכמו שמבואר במי השלוח (חלק א') על פסוק זה. דהנה הנביא בעת שהושפע עליו נבואה מהשי"ת לטובת ישראל, מזה אין ראיה כי השי"ת עוסק בינו לבין עצמו גם כן לטובת ישראל, כי יוכל להיות שעל ידי תפלת ישראל ישופע על הנביא נבואה הזאת, מאחר שהנביא רצה בטובת ישראל, אבל מפרשה הזאת מאחר שבלעם הרשע רצה לקללם והרבה פעל בזה, ועל כל אלה כמה ברכות הוכרח לברכם אף נגד רצונו, מזה ראיה **כי אין הקב"ה עוסק אלא בטובת ישראל**: בכל השפעת נבואת נביא מאת ה', הנה אופן התגלות הנבואה הוא ע"י אישיות הנביא, שהוא המקבל הנבואה ואך על ידו נמשך הנבואה, בכלים שלו ובהשגות נפשו והכרתו, וזה הטעם של מה שאז"ל (סנהדרין פ"ט) שאין שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד, בהיות שכל נבואה מותאמת ומעורה בנפש הנביא המקבל זו הנבואה, והוא המעורר והממשיך את הנבואה טובה על ישראל ואת הרצון ואת האהבה של השי"ת לישראל ע"י התעוררות נפשו שלו, וא"כ אין כאן הוכחה ברורה ושלמה על עומק רצונו ית' דיליה ממש, כי אפשר שהוא מסדרי ההנהגה שהציב השי"ת בבריאתו ובעולמו שע"י המעשים והרצונות ממשיכים רצון וטובה מלמעלה לטב ולמוטב לפי סדר הכללים, אבל איך יתודע מהו רצון השי"ת מצד עצמו כביכול שלא מצד המשכות ישראל בעבודתם ובלא כיוון לב הנביאים, דבר סתר זה מגנזי המלך נתגלה דייקא ע"י נבואת בלעם, במה שרצה לקלל ולקעקע שורש ישראל ולעורר קלונם ורעתם ולהבאיש ריחם בכל מיני תרעומות וקטיגוריא (בדברים שיש בהם מן הנראה לאמת בפועל, ונכונים עפ"י שורת הדין המגולה) ע"י הטית רצון העליון אליו בפעולות ובעבודות שונות אשר פעל ועשה, ולא היו ישראל מעורבים בענין ולא פעלו ולא עוררו מאומה למולו, ואך מרצון העליון אלוקי ישראל - שלא מצד מעשי ישראל והתעוררותם כלל - נתהפכו קללותיו לברכה, והתנבא מקטרג זה מאת ה' לבדו בטוב ישראל ובעומק ותוקף התקשרותם ודביקותם בהשי"ת אלוקי ישראל ובכל טוב הצפון להם לנצח עולמים עדי עד, הנה מזה הנבואות דייקא התגלה אהבת השי"ת לישראל אשר עלו במחשבה לפני בריאתם ואשר בשבילם נברא העולם להשתעשע באיומתו, וחיבתם ועיזוז אהבתם היא לפני ולפנים, שלא מצד שורת הדין ולא מצד מעשיהם, ובטרם כל וגם אחרי כל כאשר

יעבור עליהם מה בחשכות נפילות וירידות תלולות, לא יתנתקו מחיבת אור פניו וברית אהבתו לא תופר, וכל עסקו בינו לבינו בבתי גואי דיליה (שלא בכח התעוררות התחתונים ושלא מצד שורת דין שהציב השי"ת בהנהגת עולמו) הוא לטובת ישראל עדי עד שיהיו דבוקים בו יתברך באמת בלב שלם וזך.

וז"ל מי השילוח (ח"א בתהלים פ"ה): **אשמעה מה ידבר האל ה' כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו. היינו שדוד המלך ע"ה הטה אזנו לשמוע במה עוסק השי"ת בינו לבין עצמו, ושמע כי אין רצונו רק להיטיב לישראל, כי בעת שדבר עמו אז דבר עמו מטובת ישראל, אבל הוא רצה לדעת במה יעסוק ה' בינו לבין עצמו, ושמע כי גם שם ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו. עכ"ל.**

ובמי השילוח (ח"ב פרשת כי תשא): **איתא במדרש** (רבה כי תשא פמ"ה) **שהשי"ת אמר לו** (למשה רבינו) **שישוב** (אל מחנה ישראל להיות בתוכם אף שנזופים הם ממעשה העגל, שאז נטה מרע"ה אהלו מחוץ למחנה), כשאהיה בכעס אתה מרצה אותי וכשתהיה בכעס אהיה מרצך. בזה הראה לו הקב"ה שאהבת השי"ת לישראל אינה פוסקת אפילו רגע, וכמו שכתב (דברים כ"ג, ו') **ולא אבה ה' אלהיך לשמוע אל בלעם ויהפך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלהיך**, שזה הפסוק הוא התשע וארבעים בפרשת תצא שפרשת תצא היא הפרשה המ"ט בתורה, וזה רומז שאחר זיקוק שבע שבועות שבעתים שהוא תכלית הזיקוק נתגלה שכל התורה היא אהבת ישראל, ואף מה שנראה לפעמים ההיפוך ג"כ היא אהבה, שאהבה רבה מהשי"ת לישראל היא אהבת עולם שאינו פוסק אף רגע, וכמו שכתב (תהלים פ"ה, ט') **אשמעה מה ידבר האל ה' כי ידבר שלום אל עמו אל חסידיו**, והענין נתבאר בחלק ראשון (ספר תהלים) שרצה לשמוע במה עוסק השי"ת בינו לבין עצמו לכן אמר אשמעה מה ידבר, כי בעת שהשי"ת משפיע נבואה על הנביא או הוא מתפלל להקב"ה והכנת הנביא היה תמיד להמשיך רצון ושפע טוב, אז ודאי היה רואה שהשי"ת הוא עוסק בטובת ישראל ורואה אהבת השי"ת לישראל, אכן רצה לדעת ולשמוע מה ידבר השי"ת בינו לבין עצמו, ושמע שמדבר שלום אל עמו, וזה ראיה הגדולה מבלעם שהוא קטרג על ישראל ורצה להמשיך כעס ומכל מקום גם אז עסק השי"ת בטובת ישראל ויהפך לנו את הקללה לברכה. ע"כ לשון חכמים מרפא.

לב ישראל נמשך אל הקב"ה, אבל אוה"ע גם עבודתם הוא כדי לקבל כח ורצון עליון להפיק זמנים ורצונם.

[והחילוק בין ישראל לאוה"ע הוא שישראל מוסרים עצמם אל השי"ת באמת] אבל באומות עולם אינו נמצא זה הכח להמליך את השי"ת באמת, כי אף שנראה כי

מוסרים עצמם, כגון בלעם שאמר 'הדבר אשר ישים אלהים בפי אתו אדבר', ומכל מקום לא ביקש רק שיבא אליו הנבואה ואז אולי יוכל להפך דעת השי"ת ... וכדאיתא בזה"ק (בלק צ"ט א') תברך לההיא דרגא ותילוט לפתילה. כי קב"ה אור ואורייתא שמן וישראל נקראים פתילה (תקוני זהר תקונא כ"א), והוא סבר כי יברך לה' וממילא יוכל לנתק האור מהפתילה, כמו דאיתא בזה"ק (בלק קצ"ט א') אקרה כה אנגיד ואמשיך לההוא דרגא, וכמבואר שם (רי"א א') אעקר להאי כה, כי כה רומז על כריתת הברית שכרת השי"ת עם אבותינו 'כה יהיה זרעך' (לך לך ט"ו ה'), וגם רומז על כ"ה אתון דיחודא (תקו"ז תקונא חמישאה בסופו) מה שישראל נאחדים עם השי"ת, כי דימה שיוכל לבטל הכריתת ברית שכרת הקב"ה עם אבותינו, וכמו שתחלה כרת השי"ת ברית עם נח ואח"כ כאשר בא אברהם כרת עמו ברית, כי כריתת הברית שהיה עם נח לא היה רק בדרך ארץ לא בדברי תורה, ולכן דימה כי כריתת הברית עם ישראל יתבטל ויכרית עמו הברית, והוא לא הבין כי כריתת הברית עם אברהם היה לעולמי עד כי היה בדברי תורה, והוא שנכרת עמו ברית כי לעולם יהיה לב ישראל אחוז בהשי"ת ואין יוכל לבטל זאת: בתחילה [אינו מועתק כאן] ביאר כי ישראל אין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים, ואין להם רצון וקביעות משלהם, ואך במה שהשי"ת מנהיגם בזה הם מרוצים ושמחים, ואין להם מציאות ומערכת רצונות וסדרים משל עצמם כלום, והם נמשכים אחריהם יתברך כצאן אחר הרועה שאינם יודעים כלום מה טובתם ומה רצונם, ומקומם ושלותם הוא בהליכתם אחר הרועה בשובה ונחת בנאמנות שלימה ותמימה, (וכמ"ש נעים זמירות ישראל ה' רועי לא אחסר), עד מה שגם מה שעולה להם בליבם התעוררות תפילה להשי"ת שישנה הנהגתו איתם למה שברצונם עפ"י מה שנראה בדעתם המוגבלת שהוא נצרך וטוב להם, הנה גם זאת אינו בתקיעת קביעות בליבם, כי באמיתיות ליבם נוח וטוב להם שיעשה השי"ת איתם עימם מה שברצונו הוא, בבהירות נפשם כי הוא המנהיגם בטוב בנעימים והוא היודע הכל, ומה האדם עצמו מבין ויודע אפס מה, ולזה אין להם שום קביעות ורצון משל עצמם כלום ונמשכים לגמרי אל הנהגת

השי"ת, ומוסרים את חייהם את נפשם ליבם ומאודם עם כל רצון תפילותיהם שיתנהגו אך על פי רצונו ית', ואינם תוקעים עצמם בעקשות רצונם ואינם בונים בְּמָה וקביעות לעצמם¹, [וזהו ענין הקדמת קריאת שמע שהוא התמסרות הנפש אל השי"ת, לפני התפילה שהוא רצונות הפרט ובקשותיו וצרכיו דיליה, ואחר שמוסר עצמו לגמרי אל השי"ת דהיינו שאף גם רצונותיו ובקשותיו ותפילותיו יהיו מונהגים אך כרצונו, אז משפיע עליו הקב"ה שתהיה תפילתו תפילה רצויה לטוב לו באמת, כי הקב"ה מנהיגו אז אחר שהפקיד וריקן ומסר עצמו בידו].

זְפוּת לב ונאמנות תמימה זו הוא אך ורק חלק ישראל שהם זכים ומבוררים לה' בלבם ונפשם, והם חלק ה' עמו ונמשכים ונמסרים אליו לגמרי באין השארות כלום לעצמם, ולזה הקב"ה מנהיגם בטוב ובחסד, והוא שומרם ומצילם בכל הליכותיהם גם בלא דעת ובלא כוונה ואף בעת נפילה וחטא, כי הם צאן מרעיתו ונפשותם מופקדות בידו, והוא מכונן את תפילתם ועבודתם שתהא נכונה ומכוונת לרצון לפניו, אבל אומות העולם, אף אלו אשר מבררים מעשיהם שיהיו הכל לפי שורת הדין, והם עובדים את השי"ת ושומרים את מוצא פיו לעשות הכל כפי כללי גזירותיו ומשפטיו לפי ראות העין, אין זה רק כדי שיצדקו לפניו, ואין בהם הכנעת אמת בלב שלם רק להיפך כדי שיוכלו להמשיך ולהטות את רצונו ית' כדי שיוכל לרצונם ומאווים שלהם, כי אינם בטלים ונמשכים באמת אל הנהגתו, וגם מה שאינם נוטים מציוויו הוא אך כדי להצדיק עצמם לפניו עפ"י כללי הנהגה בעולם למען יוכלו להפיק רצון ליבם אל הפועל, והם כגונבים דעת העליונה בעבודת שקר ובהתבטלות רמיה ובהכנעת חנף, כי כל מעשיהם הטובים הוא בכונה ובמחשבה תחילה להיות בסופו של דבר הם המנהיגים והקובעים ואינם זזים מתקיעות עקשות רצונם והמלוכה בידם ולא מסרו ממנה כלום, ולזה אין חפץ בם כלל, כי אין בהם תוכן זְפוּת אמת להתמשך אל רצון השי"ת בלב זך ונבר, כי הרי מקור משחתם בשורש נפשותם, ואינם

1 ז"ל חובת הלבבות שער חשבון הנפש (פ"ג אופן י"ח) ואמרו על אחד מן הצדיקים שהיה אומר אחר תפלתו: אלהי, לא נשאני לעמוד לפניך סכלי בפחיתות ערכי ומיעוט ידיעתי בגדולתך ורוממותך, כי אתה רם ונשא, ואני נקלה ונבזה וקטן משאול ממך ומקרא אליך שבח והלל כו', אבל נשאני על זה מה שרוממתני בצוותך אותי לקרוא אליך, והרשיתני לשבח את שמך העליון כפי הכרתי אותך וידיעתי בכבודך, עם הראותי עבודתי לך ושפלותי לפניך, ואתה יודע תקנתני ואפני הנהגתי, ולא הודעתך בצרכי להעיר אותך עליהם, אלא שארגיש בגודל חסרוני אליך ובטחוני בך, ואם אשאל ממך בסכלותי מה שאינו טוב לי, ואבקש ממך מה שאין בו תקנת, בחירתך העליונה טובה מבחירתי, וכבר הנחתי כל עניני אל גזירתך הקיימת והנהגתך העליונה, כמו שאמר דוד המלך ע"ה: ה' לא גבה לי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אימו כגמול עלי נפשי עכ"ל חוה"ל.

והנה הראה לו השי"ת כאן כי אינו עושה שום דבר בשלמות, ואף כי מקבל עליו עול מלכות שמים אין זה רק לרמאות, כדי להשיג כח מה' ואח"כ יעשה מה שלבו חפץ, וכדאיתא במנחות (ק"א) דקרו ליה אלהא דאלהא, והוא כי זאת יודעים בטח כי צריך להמליך תחלה את השי"ת, אך שיידמו כי אח"כ יש להם גם כן איזה כח פעולה, וכן שרי האומות למעלה קוראים אותו כן: מתבאר בגמרא (מנחות ק"ו) כי גם גויי הארץ הרחוקים מאד מבני ישראל, גם הם יודעים את השי"ת שהוא ברא את העולם יש מאין והכל מכוחו ומחיותו, אבל עם זאת עובדים גם אלילים ופסילים, וזה באשר שאף שיודעים שהוא מקור וחיות הכל, אבל מדמים הם כי מתחת מלכותו העליונה אשר היא רם ונשא מאד, הנה יש מקום לכוחות נפרדים לשלוט ולהשפיע, והקב"ה הוא הרם על הרמים ואלוקי האלוהים אשר מתחתיו, וכך הוא הסדר והמידה, אשר לפי זה הבריות אשר הם רחוקים מהשורש והמה נמוכים ותחתונים מונהגים הם תחת השרים והכוחות הממונים עליהם, ולזה עובדים הם עבודות לכוחות שונים ומשונים עם שיודעים ומכירים שיש בורא עולם אחד מקור הכל (וזה טעות כל עובדי עבודה זרה כמבואר בראשונים בארוכה), לא כן בני ישראל שאין להם שום התאחזות והכנעה אל שום כח נברא ומיחדים את כל המידות ופרטי הכוחות אל מקורם שהכל הוא לבדו ית' ואין שום דבר וכח אשר נתפרד להיות עומד בכח נפרד ולמציאות עצמיי כלל.

והמובן מזה אל המתבונן בעומק הוא, כי הגוים אינם ממשיכים את מציאותם אל השי"ת להתנהג ולהתמשך אליו בהתבטלות אל הנהגתו כבני ישראל, אלא להיפך שרובד מציאותם היכן שהם עומדים הוא הקבוע ועומד ויציב וקיים ומתנהג ומשתנה כפי רצון הנבראים בה כי הוא מקום פנוי לכוחות הנבראים הנפרדים והמה מבוססים ועומדים, רק שעם זאת הרי הם יודעים שצריכים הם להמשיך כח העליון מקור הכוחות בכדי לבסס ולקיים את מציאותם, וזה ע"י שממשיכים את כח השי"ת שהיא למעלה ורם מהם אל מקום הפנוי הקבוע שלהם, ולזה המה מהללים את השי"ת שהוא אלוקי האלוקים כדי להמשיך רצונו וחיותו העליון אל כח הפרטי שלהם, וכל זה הוא מגורל מהות נפשותם נפרדי אור פניו שאין להם בנפשם שום אפשרות הזזה ונתיקה ממקום קבוע הפרטי שלהם, ואפשרות קיומם וכל צורת חיים שלהם הוא אך בפירודא שיתנהג הכל כאשר ברצונם ובמאויי ליבם, והיינו שהם הם הקובעים והם השולטים והבעלים ואינם מְוַתְּרִים על קביעות מציאותם ורצון ליבם כלל להימשך אל הנהגת ה', כי זה אינו אפשרי להם כי

חלק ה' עמו חבל נחלתו וצאן מרעיתו, ואינם מסוגלים כלל מטבע נפשותם ומהותם להתבטל ולהריק נפשותם אליו בלב שלם וזך כישראל עמו.

וזה היה ענין בלעם הרשע, שהִרְבָּה להראות הכנעה וביטול אל השי"ת, וכמו שאמר אל בלק כמה פעמים שאינו יכול לנטות מדבר ה' ימין ושמאל ואך אשר ישים ה' בפיו הוא אשר ידבר, אבל בסתר ליבו שנא את ישראל שנאת אמת יותר מבלק כמשאחז"ל, אף שידע היטב רצון העליון מה הוא ועשה כל פעולותיו רק כדי להצטדק אל ה' בגניבת דעת ובנשיקות שונא כדי שיוכל לקעקע ביצתן של ישראל, ולנתק אהבתם מהשי"ת, על ידי שיברך את השי"ת ויעבוד אותו בריבוי מזבחותיו וקרבנותיו יותר מהאבות, ואז ימשיך עליו חן ואהבה מאת ה', ויהיה לו כח להפר ברית השי"ת עם ישראל, בהיות כי הרי עפ"י שורת דין המעשים הנגלים ופעולות עבודה הנראים הרי הוא גדול יותר מישראל.

אבל מזה עצמו, נתראה חילוק בין עבודתו שלו לעבודת ישראל, כי הוא היה רע לב נפש רחבה עין רעה ורוח גבוהה, וכל פעולות עבודותיו והתבטלותיו היו אך למטרת רע לנגד ה', ואין בו אהבה או הכנעה באמיתות ליבו כלל וכלל, ואין חפץ בו. לא כן חלק ישראל הם באמת ובפנימיות ליבם זכים ואחוזים בהשי"ת לגמרי ונמשכים אליו ומסורים בידו, כי הם חלקו, וזה עצמו הוא ערב עליהם ונעים עליהם גורלם, באשר שהם בני בריתו ועמו, וזאת נתגלה אז אל בלעם שברית אהבת עולם לא תופר והוא הוא עומק אמיתות הברית הכרותה עימם שלעולם לא יסורו מאחרי ה' ונפשותם צרורה בצרור החיים אחוזים בחי החיים ה' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו, ואיך יוכל בלעם לבטל בנין קביעות זה בפעולות חיצוניות זרות שאין בהם בתוכם שום התדמות למעשי ישראל, כי א"א לו להיות כמותם בהיות מקורו משחת ורצונותיו ופנימיות עצמותו אך רע וטומאה בכל כיעור שבעולם, ועבודותיו וזבחי ריב שלו אין בהם טעם וריח ונחת כי אך חניפות שקר ותרמית הם ואין חפץ בו, ומה דמיון יש לקוף אל צלם אלוקים, וברית קדושת ישראל אי אפשר שתופר לעולם, כי היא חצובה משורש השורשים מלקדמי ארץ ולפני ולפנים, ואהבתו לא תסור לעולמים, [ואינה כלל כברית נח אשר היא ברית על קיום העולם, באשר שלא השחית דרכו והיה צדיק תמים בדרכיו, לא ברית פנימית אהבה ובחירה לגורלו וקביעות קדושה בשורש ובעצם, אשר היא קביעה וקיימא מהשי"ת לבדו במחשבה בטרם כל].

הוא ביטול מציאותם לגמרי, כי מציאותם וקיומם הוא מן ההסתר אור ה' (אשר מזה אפשרות התכונות אצל הנבראים הרגש הנפרדות ומציאות כח והנהגה משל עצמו), ואצלם להתמשך ולהתבטל להנהגת ה' בביטול הרצונות והמחשבות הוא כליה וביטול ואפיסת מציאותם, כי אין חייהם אחוזים ותלויים בחיי החיים (כבני ישראל הדבקים בה' אלוהיהם חיים), ואך קביעות פרטיותם היא מציאותם ואחיזת החיים שלהם. אבל בני ישראל שהם חלק ה' עמו וצאן מרעיתו, אין להם שום קביעות רצון נפרדת משלהם, וממליכים את השי"ת באמת ובתמים על עצמם ומתבטלים אליו ונמשכים אחריו כצאן אחר הרועה בנאמנות והתמסרות מוחלטת, כי בטובו יחיו ויתענגו, וטוב ונעים עליהם לחסות בצל כנפיו ובאורו יראו אור, וקביעות הפרט ורצונות הבל שלו תשוקותיו ודמיונותיו עצותיו וכל עוצם רכושו בפנימיותו ובחיצוניותו, הכל אינו קביעות אמת אצל ה' ישראל, ואך הנהגת ה' ורצונו היא קביעות האמת ובאור פני מלך חיים, ויודעים ומכירים ומרגישים שכל הרגש הקביעות המבוטחת ותוקף מציאות ישות הפרט הוא אך שקר כוזב ודמיון חושך הבא מהסתרת אורו ית'.

רצון ולב בלעם היה אך להרע לישראל אף שבפועל הסתיר זאת כדי לשמור דבר ה'.

ובלעם אחר שראה את הנסים מיציאת מצרים, והוא היה אז בעצה להרע לישראל (סוטה י"א א'), ומאז שנגאלו בער בו חמתו, ואח"כ כאשר ראה כי עלה בידו לקלל את מואב, סבר בדעתו כי הוא ירא ה' וה' עושה כרצונו, אך מעצמו ירא להתחיל בקללה כי ראה כי הם חביבים להשי"ת מאחר שגבר כחם על סיחון, ולכן צפה וחכה שיבאו אליו מאיזה אומה למען יהיה לו פתחון פה איך להתחיל בקללה, ולכן נאמר בפסוק התשיעי מהתחלת הסדרה: ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן צור מלך מואב שלח אלי, ובכל מקום נמצא בפסוק התשיעי כוונה עמוקה. וכמבואר על זה במי השלוח (חלק א' בלק). וזה שאמר לו ואך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה. שלא ידמה כי יטה מרצון השי"ת. ומזה ראינו כי אין הקב"ה עוסק רק לטובת ישראל: כאשר נתבאר למעלה, שבלעם היה נזהר לשמור ציווי השי"ת ולקיים דברי פיו, אבל למטרת עצמו להמשיך את רצון העליון אל רצונו הרע והטמא, ועבודתו אך שקר וחנופה, כי לא נמשך אל השי"ת באמת ולא כלום, וחשב בגסות דעתו ובהשגת פחיתות נפשו הזלה כי הקב"ה יש לו חפץ בעבודות כאלו שהם מהשפה ולחוף, וכאילו אפשר במעשים חיצוניים למצוא חן בעיני ה' בשוחד עבודות חלולות בעת אשר בקרבו ישים ארבו ללחום עם רצון השי"ת ועם עמו אשר הוציא ממצרים, ולזה ניסה בכל עת איך יוכל להמשיך את דעת השי"ת ורצונו אל חפצו שלא לקלל את ישראל. והאמת,

שהוא היה עוד במצרים בעצה תחילה לכלות את ישראל כאשר אמרו חז"ל, אבל כאשר יצאו ממצרים ע"י השי"ת לא יכל ללחום איתם, כי הרי הוא עבד ה' ואינו נוטה ממצותיו, אבל היטב חרה לו עד נפש, וחיכה לעת מצוא איך יוכל ללחום עימם ברשיון השי"ת ובגניבת דעת העליון, ומכח שנאתו ורצונו העז לקלל את ישראל ולהפרידם מהשי"ת שהוא כל חיותם וכוחם, מזה נתעורר הרצון אצל בלק לשלוח אליו לקלל את ישראל.

והענין נתבאר במי השילוח בפרשתינו וז"ל: להיות כי בלעם היה יושב ומשתוקק שישלחו אליו מאיזה אומה, ועי"ז נתעורר בלב בלק לשלוח אליו, כי בלעם חשב מחשבות בעוד שהיו ישראל בגלות מצרים לעקור אותם מן העולם כדאיתא במדרש (שמות רבה פרשה א', י"ב) שלשה היו בעצה, אך כשראה שיצאו ממצרים ונעשה להם נסים היה מתיירא בעצמו לקללם והיה יושב ומצפה שישלחו אליו מאיזה אומה, ואז יהיה לו פתחון פה לשאול בה'. וגם הפסוק הזה הוא פסוק התשיעי מהתחלת הסדר ובכל מקום נמצא בפסוק התשיעי כוונה עמוקה מכפי שנראה לעין כל על פי פשוטו. עכ"ל.

פרשת בלעם מיוחדת לעצמה, והוא מלמד על כל התורה.

וזה דאיתא בגמרא (ב"ב י"ד ב') משה כתב ספרו ופרשת בלעם, כי זה ראינו על כל התורה שלא היה בה שום אתערותא מצד משה רבינו עליו השלום על כל הבטחת הטובות רק מה' לבדו, כי אף במקום שרצו להטות רצון השי"ת לא יכלו. ובאמת כי כן נשאר קבוע בלב ישראל מאבותיהם, וזה עיקר כריתת הברית כי לב ישראל יהיה תמיד דבוק בהשי"ת: ספר בלעם מיוחד בזה אשר בה מתגלה קישור ברית הפנימי של השי"ת אל ישראל עמו בעצם, שלא מצד התעוררות עבודת ישראל ומעשיהם, והוא העדות על כל יעודי התורה שהם מחיבת השי"ת עצמו כביכול ולא מצד המשכת ישראל ומשה רבינו וכיוצ"ב, כי הרי מקבל הנבואה היה בלעם הרשע אויב ושונא ישראל עד מיצוי עומק נפשו והוא אשר רצה לפעול להטות את רצון השי"ת אליו ובחיצוניות הפעולות הִרְפָּה בעבודות יותר מישראל, ונתגלה אז שאהבת ה' לעמו אינה תלויה בשום סיבה וגורם, ואהבתו אין לה תזוזה ואפשרות ניתוק, והיא העדות על קדושת ישראל ותוקף בטחון שלהם בצור משגבם כי לא יטוש ה' את עמו ויתקיימו עדי עד בתוקף עוז וחדות עולמים.

לעתיד לבוא יתברר שורש החילוק בין ישראל לעמים במצות סוכה, אם נמשכים הם אל הנהגת ה' עימם או עומדים לעצמם.

וכמו שלעתיד יהיה הבחינה בין ישראל לאומות העולם במצות סוכה (עבודה זרה ג' א'), וכמבואר במי השלוח

(חלק א' אמור) **כי מצות סוכה היינו לישב בדירת ארעי, והוא**

שיבטל האדם את דעתו נגד דעת השי"ת וכל רצונותיו יבטל, וזה אינו

רק בכח ישראל, ולכן האומות יבעטו, וישראל יסכימו גם לצאת מן הסוכה
מאחר שזה רצון השי"ת: לעתיד לבוא כאשר ירצו אומות העולם לערער
על טוב ישראל בשורת הדין, שהם במעשים ובפעולות יכולים הם ג"כ
לקיים התורה באם היו נותנים אותה להם, ואז יתן להם ה' הבחינה והנסיון
במצות סוכה, ששם יתבאר ויתגלה באר היטב ענין ישראל בפנימיות
נפשם, והוא התשובה לתרעומות האומות בטענתם שיוכלו להדמות
אל ישראל בחיצוניות, כי בהגלות נגלות למי החותמת ולמי הפסילים
ומה בינם לבינם כי הם חלק ה' ונמשכים אליו בכל הנהגה שהיא בכל
מידה ומידה שהוא מודד להם אף כאשר יסתיר פניו מהם וירחיק אותם
מעבודתו יתרצו אל הנהגתו בחפץ לב, וברוח טובה ושלחה, לא כן אומות
העולם שאך קביעות עצמם ורצונם היא מציאותם, ואינם נמשכים אל
השי"ת והינם עומדים לעצמם לגמרי, הנה כאשר ירצו לקיים מצותו ולא
יוכלו, הנה יבעטו ויתרעמו עליו ית', כי אצלם גם מצות ועבודת ה' היא
באופן דלגרמיה, כי בזה איתן רצונם עז כעת בעת עשיתם ולזה הנה לא
ירצו להתבטל ולהתמשך אל פנימיות רצונו והנהגתו כאשר ימנע מהם
קיום מצותו, הרי כי אין בהם שום תוכן אמת וזך וזה עדות שהם אינם
חלקו ועמו ואינם צאן מרעיתו, ומה חפץ בם ובמעשיהם, כי אמנם כל
המעשים הולכים ומתמשכים ומתפרשים אחר השורש והעצם.

וז"ל מי השילוח (פרשת אמור): **כי איש ישראל אחר שליבו דבוק בהש"י**
וכוונתו לש"ש, אף אם הש"י ידחה אותו מאיזה טובה, בזה עצמו יקרא
עובד ה' במה שמרחיק עצמו על פי רצון הש"י ויזכה לטובה גדולה, כגון בעל
מום מזרע אהרן, בזה עצמו היה זוכה לטובה גדולה במה שהרחיק עצמו
מהעבודה, אך מי שאין שורשו וגזעו מישראל באם ירוחק מטובה אז לא יוכל
עצור רוחו ויבעט, כמו דאיתא בגמ' (עבודה זרה ג') כי לעתיד יתן להן מצות סוכה
והקב"ה יציא חמה מנרתיקה וכל אחד בועט בסוכתו ויוצא, ופריך ישראל
נמי פטורין ומשני בעוטה לא מבעטי, אף כי כוונתם יהיה לקיים מצות הש"י
אך באם ימניעם יבעטו, ולכן יהיה הבחינה במצות סוכה, כי מצות סוכה הוא
צא מדירת קבע ושב בדירת ארעי, היינו שימשך האדם אחר רצון הש"י כפי
רצונו יתברך ולא יתרעם באם הקב"ה ימניעו אף מלעשות מצותו, שמאחר
שזה רצון הש"י יקיים גם עתה מצותו במה שפירש עצמו, ומי שמבעט
כאשר ימנע מן המצוה, מוכח שגם קודם כשרצה לקיים מצות ה' גם אז לא
היתה כוונתו לשם שמים. עכ"ל ק.

ואלה יעמדו על הברכה להפצת
אור תורת רבוה"ק זיע"א

לרפואת הרב לוי מרדכי בן פייעה דבורה
לרפ"ש בתוך שאר חולי ישראל.
נתנדב ע"י משפחתו.

החפץ בעילום שמו
זכות רבינו בעל המי השלוח זיע"א תגן עליו להיושע
בכל טוב סלה

נתנדב להצלחת הבה"ח אהרן קרמר נ"י
נתנדב ע"י משפחתו.

לע"נ הרה"ח ר' יצחק מנדל ב"ר ישעיה שנוור ז"ל
נלב"ע י"ד תמוז תשפ"א
הונצח ע"י משפחתו שיחי'

השיעור השבועי

מאת ב"ק ארמו"ר שליט"א

בספרי רבותינו הקדושים מאי' בנא וראדזין זיע"א

מתקיים מדי שבוע ביום רביעי בשעה 23:00 בלילה
בבית המדרש דרוהביטש (בנערי"ג) רחוב מלאכי 9 בעיה"ק ירושלים

בשורה טובה לדורשי ה' וטובו

בנערי"ג בשעה טובה שיעור חדש בספרי רבוה"ק זיע"א

ע"י ב"ק ארמו"ר שליט"א,

בבית החסידים 'סטוטשין' ברחוב גבעת משה 5,
ביום שני בערב בשעה 21:00

דורשי ה' החפצים לזכות את הרבים באור תורה ולישול חלק בהוצאת הגליון, (ליזכות, לרפואה, לישועה, או לעילוי נשמה) נא לפנות למערכת
במספר 058-3256436 או ע"י כתובת מייל ri0583256436@gmail.com ושכרו הרבה מאד על פי פעלו.
כמו כן כל מי שיש הערות בעניני הגליון ולכל עניני הגליון ולקבל את העלון במייל יש לפנות בכתובת הנ"ל

להשיג את ספרי רבותינו הקדושים במייל של המערכת

י"ל ע"י עמותת מורשת בית איז' בנא ראדזין ע"ר